

Україні. Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова 2017. Т.22. Вип. 12 (65). С.208-211.

2. Пухгал О.В. Модернізація публічного управління на засадах децентралізації: європейський досвід для України. URL: http://www.vidkryti-ochi.org.ua/2018/01/blog-post_25.html

3. Козак В. Модернізація публічного управління на засадах мережевого підходу. Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 1(36). С.14.

Марина ВОЛОСЮК

к.е.н., доцент, доцент кафедри
економічної політики та безпеки

Національного університету кораблебудування
ім. адмірала Макарова

Юрій БОГАЧ

к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ

РОЛЬ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У МІСЦЕВОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ

Для значної частини територіальних громад України одним з основних пріоритетів на сьогодні є залучення необхідних ресурсів для потреб економічного розвитку. Більшість механізмів фінансування місцевого економічного розвитку вже давно відомі та широко використовуються у містах та громадах України. Чинне українське законодавство та практика діяльності органів місцевого самоврядування уможлиблюють використання переважної більшості основних інструментів фінансування місцевого економічного розвитку, що відомі у світовій практиці. Не дивлячись на те, що за останні 10 років активізувалися наукові дослідження, а також використання в практиці місцевого самоврядування такого інструменту фінансування місцевого економічного розвитку як корпоративна соціальна відповідальність (КСВ), його застосування і сьогодні породжує чимало практичних запитань.

Сьогодні у світі КСВ – це розвинена ділова практика, яка робить сталий розвиток території переплетеним у бізнес-модель компанії. Концепція КСВ набула важливого значення в бізнес-середовищі після Другої світової війни. Вона була наділена хвилею соціального пробудження, яка включала громадянські права, екологічні та жіночі рухи в безпрецедентному масштабі. Як зазначено у [1], коли корпорації стають більшими, багатшими та впливовішими, споживачі очікують, що вони принесуть більше, ніж просто отримання прибутку і дотримання законодавчо визнаних зобов'язань перед державою і суспільством. КСВ визначали як «механізм, завдяки якому

корпорації добровільно ведуть свій бізнес таким чином, щоб він був соціально відповідальним, етичним та дбав про навколишнє середовище» [1].

Після Лісабонського Європейського саміту у березні 2000 року концепція КСВ стала суттєво розширюватися. Як зазначається в Зеленій Книзі ЄС [2], корпоративна соціальна відповідальність – концепція, відповідно до якої компанії інтегрують соціальні та екологічні питання у свою комерційну діяльність та взаємодію із зацікавленими сторонами на добровільній основі [2]. Така концепція містить сім головних аспектів: права людини, корпоративне управління, трудові відносини, захист довкілля, чесні операційні практики, етичні відносини зі споживачами, розвиток і підтримка громад.

За даними Центру розвитку КСВ, 80% компаній в Україні запроваджують концепцію корпоративної соціальної відповідальності в бізнесі [3], цей механізм застосовується на великих підприємствах і за окремими напрямками. Що стосується підтримки місцевих громад, програм розвитку територій, то українські компанії ще не повною мірою розуміють переваги створення спільних цінностей з громадою для розвитку їхнього бізнесу. З цього ракурсу концепцію КСВ розглядають як «політику і практику одночасного просування економічних і соціальних покращень в громадах, в яких фірма здійснює свою діяльність, що підвищує її конкурентоспроможність» [4].

На місцевому рівні концепція КСВ формується в синергії: «громада – бізнес – органи місцевого самоврядування». О. Бобровська [5] визначає корпоративну соціальну відповідальність як цілісну систему відносин, взаємозв'язків і спільних узгоджених активних дій, серед яких домінує позитивна соціальна позиція кожного представника місцевого соціуму громади, господарюючих суб'єктів і представників влади, ідентифікація їх поведінки до збагачення спільних соціальних цінностей, здатність до підвищення соціального внеску в суспільно значущу діяльність, готовність до відповідальності за власні і спільні вчинки перед суспільством [5, с.241]. На жаль не тільки бізнес, але й представники громади не до кінця усвідомлюють дієвість цього інструменту залучення ресурсів у місцевий економічний розвиток. В багатьох випадках мову ведуть про одноразове спонсорство або короткостроковий проект, що не призводить до сталого розвитку території.

Розглянемо переваги корпоративної соціальної відповідальності як інструменту сталого розвитку території при формуванні спільних цінностей бізнесу і об'єднаної територіальної громади (табл. 1).

Вже декілька років поспіль Центр розвитку КСВ в Україні проводить щорічні конкурси кращих практик корпоративної соціальної відповідальності. Одним з прикладів розвитку КСВ може слугувати діяльність одного з лідерів українського аграрного ринку ТОВ СП «Нібулон». В рамках угод про соціальне

Переваги застосування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ)

<i>для громади</i>	
Зміна світогляду людей, жителі громади є активними учасниками соціальних проєктів	Відчуття зворотного зв'язку відкриває нові шляхи, можливості, ініціативи
<i>для бізнесу</i>	
Соціально та екологічно орієнтована стратегія розвитку бізнесу, долучення до кращих світових практик	Зростання довіри мешканців до великого бізнесу на території громади
Залучення трудових ресурсів через створення комфортних умов проживання на місцях	Стабільна робота з громадами, спрямована на довгострокову перспективу
<i>для органів місцевого самоврядування</i>	
Реалізація керівного принципу місцевого економічного розвитку – встановлення партнерських стосунків	Розвиток місцевого бізнес-середовища та посилення конкурентоспроможності території
Потреба інфраструктурних змін та облаштування побуту громад	Популяризація громади, залучення необхідних ресурсів з інших джерел для потреб економічного розвитку

партнерство з міськими, селищними і сільськими радами Миколаївської, Запорізької областей реалізуються програми соціально-економічного розвитку територій, збереження і збагачення традицій історико-культурної спадщини, утримання інфраструктури: ремонт доріг, відновлення вуличного освітлення, встановлення тепло-, водо- та газопостачання, допомога культурним, освітнім та медичним закладам тощо. Крім того, завдяки співпраці ТОВ СП «Нібулон» громади залучають інші інструменти фінансування місцевого економічного розвитку, як от інвестиційні проєкти, компенсаційні заходи тощо.

Усе вищезазначене ілюструє роль корпоративної соціальної відповідальності бізнесу у місцевому розвитку. Системність дій, довіра, спрямованість на довгострокову перспективу, синергія складових «громада – бізнес – органи місцевого самоврядування», взаємна відповідальність формують нову якість місцевого економічного розвитку. Отже, інтегрування корпоративної соціальної відповідальності у місцеве самоврядування задля сталого розвитку території розглядаємо як інноваційний інструмент залучення ресурсів у місцевий економічний розвиток.

Використані джерела

1. Richardson-Cooke J. Corporate Social Responsibility: Benefits for Business and Community. *Strategic Analysis Paper*. 2019. № 11. URL: <http://www.futuredirections.org.au/publication/corporate-social-responsibility-benefits-for-business-and-community/>
2. Green Paper: Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility, 2001. URL: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2001/EN/1-2001-366-EN-1-0.Pdf>
3. Розвиток КСВ в Україні: 2010-2018. Укладачі: Зінченко А., Саприкіна М. К.: Видавництво «Юстон», 2017. 52с.

4. Кочоть В. Залучення приватного сектору до розвитку громад / Дослідження підготовлено в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру (UN RPP) за фінансової підтримки Європейського Союзу. Краматорськ. 2019. URL: <https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/Donbas/RPP/Private%20sector%20engagement%20research%20FINAL.pdf>
5. Бобровська О. Розвиток корпоративної соціальної відповідальності – дієвий інструмент підвищення якості і ефективності місцевого самоврядування. *Ефективність державного управління*. 2016. ВИП. 1/2. Ч.1. С.239-247.

Василій ВОРОБЕЦЬ

аспірант кафедри податків і фіскальної політики
Тернопільського національного економічного університету

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ БЛОКЧЕЙНУ В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Технологія блокчейн це симбіоз криптографії та комп'ютеризації. На перший погляд система блокчейн виглядає перспективною та не має суттєвих недоліків. Блокчейн – це структурована база даних, «ланцюжок блоків», де кожен блок пов'язаний з попереднім. Блок містить в собі набір записів (інформацію). Кожен новий блок з інформацією додається в кінець ланцюжка. Таким чином, створюється своєрідний «реєстр» даних, у який дані вносяться у суворій послідовності. Кількість блоків є необмеженою. Змістовно блок може містити будь-яку інформацію: про дії, людей, об'єкти, трансакції, серійні номери, видані кредити тощо. Іншим словами, блокчейн – це розподілений публічний реєстр, заснований на сучасних криптографічних алгоритмах, що містить базу даних про всі раніше здійснені операції, який носить децентралізований характер, і що міститься в публічних джерелах Мережі. [1]

Система блокчейн існує досить давно та має динамічну історію розвитку. Блокчейн буває декількох видів, класифікується за типами зв'язку між суб'єктами в мережі, алгоритмами конкурентного доступу, видами верифікації та аутентифікації, рівнем контролю системи. Системи блокчейн бувають закритими, відкритими та комбінованими. Найбільш розповсюджені системи з шифруванням RSA та ECDSA, існують також десятки інших видів систем.

Використовуючи блокчейн у процесі розрахункових трансакцій, підприємці можуть суттєво зменшити операційні витрати та збільшити обіговий капітал. Найперспективнішими для використання блокчейну є такі напрями: кредитування P2P (Peer-to-Peer)¹, урегулювання спорів, керування замовленнями, просування

¹ P2p-кредитування - це механізм запозичення грошей між фізичними особами за допомогою спеціальних онлайн-майданчиків. Його суть у тому, що люди можуть позичати їх одне одному без залучення фінансових інститутів: банків, кредитних спілок або мікрофінансових